

Going back to the future

እቲ ዘበን ኣብ ኣርባዓታት-እቲ መጻኢ ጉዕዞ ናብ ኣርባዓታ!!

ሰላም ኪገባኝ ኣብ ዝሓለፈ ግዜ ንዮሰፍ ገብሪሂወት ኣብ ዝገበረቶ ቃል መሓተት ሰለምንታይ ኢካ ኩሉ ግዜ ተጻራሪ (Contravention) ሪጅቶ ዘለካ ዝብል ሕቶ ምስ ኣቅረበትሉ??

እቲ ኣገዥ ጸብቅ ኣብ ግዜ ሃይለሰላሰ ዝገበረ ሂወት "እንታይ ኮይኑ ዘይረኤዮም ዘሎ ኢያ ዝብል" ክብል መለሱላ!!

ዮሰፍ ገብሪሂወት ክምዘ ኣብ ላዕሊ ዘሎ ሰጅሊ ኣብ ዝተፈላለዩ ቦታታት ኣብ ግዜ ሃይለሰላሰ መሕንቅቲ ከምዝገበረ ኣይረኤዮካን ዲዩ ነይሩ??

ልዕላውነት ናይ ኤርትራ ኣብ ትሕቲ ምሕደራ ናይ ህግደፍ ክሳብ ዘላ ኩሉ ግዜ ኣሰጋኢ ኢዩ። ሓይሊ ህዝቢ እንተዘይዓግቶም፡ ኢሰያስ ከምቲ ትምኒቱ እንተዝኮነሉ ቀደም እሱ ዝመርሓ ዓባይ ኢትዮጵያ ገይርዋ ምሃለወ። ብ ዕለት 02 ምያዝያ 2018 ኣቢ ኣሕመድ ኣብ ስልጣን ዝመጸሉ እዋን ውን እንተኮነ፡ኢሰይሱ፡ ኣይከሰርናን፡ ኤርትራን ኢትዮጵያን ክልተ ሃገር ክምዘይኮና ነገሩና ኢዩ።ሰለዘ ነዚ ኣንድነታዊ ዕላማ ብሱቱር ኣገባብ 'ዘገም' እንዳበለ ኣብ ባይታ ይትግበር ኣሎ። ብዕለት 30 መጋቢት 2021 ኣምባሳደር ዲና ሙፍቲ ሓላፊ ናይ ወጻኢ ጉዳያት ኢትዮጵያ ሓድሽ ነገር ዝበሎ የለን።እንታይ ድኣ ብዕለት 3 ሕዳር 2020 ዝጀመረ ሕድሕድ ኩናት ኢትዮጵያ፡ መርገጽ ናይ ኤርትራውያን ስለተፈላለዩ፡ ግብረ መልሲ ናይ ህዝቢ ኣብ ምንታይ ኩነታት ከምዘሎ ንምፍላጥ ዝፍንወዎ ኢዩ። ተወሳኪ ናይዚ፡ ኣክረርቲ ናይ ኣንድነት ንዊሕ ዓመታት ብጸዕቂ እንዳ ሰበኩ ዝመጹ፡ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ዘናሸዉ ካብ ሃለዉ፡ ዲና ሙፍቲ ኮምኡ ኢሉ ክዛረብ ውን ዘገርም ኣይኮነን። ድሮ እኳ ረዘነ ሃብተ ነዚ ጸዊዒት ናይ ዲና ሙፍቲ ደገፉ ብምግላጽ ቡዙሓት ኣንድነታውያን ከምዘለዉ መርገጹ ነጺሩ ኣሎ። ብ 15/

ሚያዝያ/2021 ጋዜጠኛ ተድሮስ መንግስቱ ቃል ማሕተት ዝገበሮ ምስ ጋዜጠኛ አማኒኤል ኢያሱ አመሓዳሪ ፊደሉን ቴሌቪዥን አሰና፡ አብ ጎኒ ህዝቢ ትግራይ ክይኑ ንዝቃለሰ ህዝቢ ኤርትራ ትድግኡን ተወሃህድን ትሸግተ(9) ዝአባላታ ጉጅለ ተመሰሪታ ክምዘላ አረጋጊጹ።

አብ ዝሓለፈ ዓመታት ብገለ ኤርትራውያን ረብሓና ምስ ኢትዮጵያ ወይ ትግራይ ኢዩ ዝብሉ ነቲ ናይ ቡዙሓን መራክቢ ዓብሊሎም ንቡዙሓት ኤርትራውያን አብ ምድንጋር ተዋፊሮም ይርከቡ። ሓደ ካብአቶም ኣዚዩ ዘድንቆ ጸሓፊይን መዳሪይን እንተሎ ዮሰፍ ገብሪሂወት ኢዩ። ዮሰፍ ገብሪሂወት አብ አዝማሪኖ ዘውርዶ ዝነበረ ጹሑፋት ይኩን አብ ፓልቶክ መጺኡ ዝህቦ ፖለቲካዊ ትንተና፡ ንዊሕ ዓመታት አንድነታዊ (ፐርጀክት)ዝአመተ ምንባሩ ብእዋኑ ብሩህ ኢዩ ነይሩ። በዚ ፍልስፍና ድሒሮም ዝመንጨው ክምባዓል ብሩህ መጻኢ፡ አጋዚያን፡ ትግራይ ትግራኚ ፍርያት ናይ ዮሰፍ ገብሪሂወት ክበሃል ይክአል።

ድሕሪ ውድቀት ናይ ወያነ ዝተወሃሃደ ሰራሓት አብ መንጎ ገለ ኤርትራውያንን ትግራይን፡ ክም ትግራይ ሚድያ ሃውስን (TMH) ካሎኦትን አጸያፊ ዝኮነ ሃይማኖታዊ ሓዘል ዱሒር ዝምባሌታት ተጠቂሞም ንኤርትራውያን ናይ ምፍልላዮም ሚላ ዝዓለመ ፈተኑ፡ ብግብረ መልሲ ናይ ኤርትራውያን ቀረመ ተሩፉ። ዮሰፍ ገብሪሂወት አብ ተፈላለዩ መራክቢ ቡዙሓን ብፍላይ አብ (Tigray Media House) ክምኡ ውን ምስ ሰላም ኪዳነ ዝገበሮ ቃል መሕተት፡ ካብ አንድነታዊ አተሓሳስባ ስለዝብገስ እቲ ኑቡር ናብራ አብ ግዜ ሃይለሰላሰ ጥራይ ነይሩ ኢዩ ዝብል። ገለ ካብተን አገደሰቲ ቃል መሕተት ምስ ሰላም ኪዳነ ዝገበሮ ብክምዚ አገባብ ይጠቅሰን።

“Golden age of Asmara ዝባሃል አብ ግዜ ሃይለሰላሰ ጥራይ ኢዩ ነይሩ ቅድሚኡ ውን ኣይነበረን። እቲ ኢንዱስትሪ ውን እንተኮነ ገሊኡ ብሃለሰላሰ ዝተሰርሐ ኢዩ። ካብ ሰልጣኑ ክሳብ ዝወርድ ሃይለሰላሰ፡ እዚ ኩሉ ግፍዒ ዝግበር ዘሎ ሎሚ አብ አስመራ ዘዝተወልደ ሃጽ ኢሉ ዝጠፍእ ዘሎ ጨሪሹ ኣይነበረን። አብ ከባቢ ኣስመራ ዘለዎ ከተማታት ሃገርሰባት ኣሸሓት ብብሽክለታ ገይሮም አብ ህንጻታትን ፋክቶሪታት ይሰርሐ ነይሮም ። እቲ ህዝቢ ኑቡር ናብራ ይነብር ነይሩ፡ አብ ግዜ ሃይለሰላሰ መግዛእቲ ኣይነበረን፡ ምግዛእቲ ምስ ሻዕቢያ ኢዩ መጸኡ”። ካብዚ ቀጸሉ ነዘን አገደሰቲ ነጥብታት ውን ይገልጽ፡ ቀዳማይ፡ አብ ትግራይ ዝተገብረ ግፍዕታት አብ ክንዲ ነቲ ገባርን ገዳፍን ዝኮነ ስርዓት ህግደፍ ዘስክሞ፡ ንሰራዊት ኤርትራ ብ Genocide ይከሶ።

ካላኣይ፡ ህዝቢ ኤርትራ እቲ ዝበዘሐ ኣሰላም ስለዝኮነ፡ ቡኡ መጠን እቶም ሰራዊት ናይ ኤርትራ ዝበዘሉ ኣሰላም ኢዮም፡ መብዛሕቶም ሓለፍቲ ካብ ከበሳ ትግርኛ ምዃናም ይገልጹ። በባህልኡ ድማ እቲ ኩሉ አብ ትግራይ ዝተፈጸመ ግህሰታት ቡቶም ኣሰላም ዝተፈጸመ ምዃኑ ንምግላጽ ዝዓለም ኢዩ።

ሳልሳይ: የሰፍ ገብሪሂወት አብ ኤርትራ ዝበዘሉ አሰላም ምኅናም ክም ጭብጢ ዘቅርቦ እቲ ቅድሚ ዓሰርተ ዓመት (ዓሊ ሳላም) ከምኡ ኢሉ ጸሐፊ ነይሩ ብምባል ከም መርቶዎ ዘቅርቦ ዘረባ ኢዩ።

ራባዓይ: የሰፍ ገብሪሂወት ንሰራዊት ኤርትራ ክገልጹ እንኮሎ፡ ‘*አርመን ዝኮነ ሰራዊት ግፍጻ ዘካይዱ ዘለዉ፡ አዋልድ ምዕማጽ፡ ኣይገደፉ፡ሰርቂ ኣይገደፉ፡ሃገር ዘቃጽሉ፡ ዓመጽቲ፡ ንቲ ህዝቢ ትግራይ ከምዝፈናቀል ገይሮሞ፡ ክምዝጠሚ ገይሮሞ። ነዚ ሰራዊት ጥፍኣትን ሰዕረትን ኢካ ትምነዮሉ ይብል። ካብዚ ቀጺሉ እዚ ገበናት፡ ዝጸንትዎም ወይ ድማ ከም ናይ (Nazi Germany) አብ ልዕሊ ኢሰራኤላውያን ዝገበርዎ ጆኖሳይድ (Genocide) ወይ ድማ ክምናይ ሩዋንዳ (Rwandan)ነቲ ኣብሞንጎ Tutsi and Hutu ዝተካየደ Genocide ተባሂሉ ኢዩ ክምዝገብ’ አብ ኤርትራ ይብል።*

አብዚ ተሃዋሲ ዝኮነ ኩነታት የሰፍ ገብሪሂወት ካብ ግዜ Romantazizing Gedli ክሳብ ሕድሕድ ኩናት ኢትዮጵያ ዝህቦ ዘሎ ሪጸትኡ ኢልካ ዝሕለፍ ኣይኮነን። መሰል ናይ ምዝራብ ኩሉ ግዜ ሕሉው ኢዩ። ሕጂ ግን ድሕሪ ፍሰላት ናይ ወያነ ዝመጸ ናይ እጅግ ጭንቀት፡ የሰፍ ገብሪሂወትን (ትግራይ ሚዲያ ሃውሰን) ናብ ረዲዮ ርዋንዳ ተቀይሮም አብ መንጎ ኤርትራውያን ሕድሕድ ኩናት ዝዕድም ዘረባታት ኻውርውሩ ክምዝቀነዩ ኩሉ ተግዚብዎ ኣሎ። ካብዚ ብምብጋስ አሰላም ይኩኑ ክርስትያን ፈጺሞም ብዝኮነ ግፍጻ ተሓተቲ ኣይኮነን። ኻልቲኦም አሰላምን ክርስትያንን ኣደዳ (Victim) ናይ ህግደፍ ጥራይ ዘይኮነስ ብኣልማማ ይጸንቱ ውን ኣለዉ። የሰፍ ገብሪሂወት ፍልይ ኣበሉ ናብ አሰላም ዝተኩረሉ ዘሎ ምክንያት ርዱእ እኳ እንተኮነ፡ ነቲ ብወያነ ዝተገብረ ወራርን ግፍዕን፡ ሓንቲ ማዓልቲ ምስ ህዝቢ ኤርትራ ተደናጊጹ ኣይፈልጥን። በንጻሩ እኳ ድኣ እዝኩሉ ዓመታት አብ ምንሻው ኢዩ ኣሕሊፍዎ። ስለዚ ብዛዕባ የሰፍ ገብሪሂወት ኣገዲሱኒ ዘይኮነስ፡ ነቲ ግፍጻ አብ ኤርትራ ዝፍጸም ዝነበረ አብ ግዜ ሃይለሰላሰ ጽቡቅ ክምዝነበርና ምግላጹ ከይኣክል ሕጂ ካኣ ነዚ አብ ትግራይ ዝግበር ዘሎ ግፍዕታት ፈሊካ ንአሰላም ምስካምን ብ ደረጃ Genocide ኻክሰሉ ክምዘለዎም ንዝገብርዎ ዘለዉ ጸዕርታት፡ እቲ ዝፈሰሰ አብ ኣርባዓታት ፈላሊካ ግዛእ ሎሚ ተመሊሶም ንእሽተይ ጨዳድ ተረኪባ እንኮላ ናብ ኣርባዓታት ሒዞሙና ኻንጻዙ ላዕልን ታሕትን ኻብሉ ንዕዞሎም ኣለና።

የሰፍ ገብሪሂወት ብዕለት 3 ለካቲት 2021 ዕዳም ጋሻ ናይ ሰላም ኪዳነ፡ ኣብቲሕቲ ‘*እዎናዎ ጉዳያት ኤርትራን ትግራይን ዝብል ኣርእሰቲ*’ ቀሪቡ ዝሃቦ መግለጺ፡ ነቲ ፍልስፍና ናቲ ‘*እንታይ ኮይኑ ዘይረኤዮም ዘሎ ኢዩ ዝብል*’፡ ክብል ዝመለሶ ንሰላም ኪዳነ፡ ገለ ካብተን ኣገደሰቲ ነጥብታት ኣልዒልና ክንድህስስ ምናልባት ዘይረኤ እንተራኣና፡ ወይ ድማ እቲ ንሕና ንሪኦ እሱ ዘይረኤዮ እንተ ኮይኑ፡ *እንታይ ኮይኑ ዘይረኤዮ ዘሎ ክንብል ውን ናይ ግድን ኢዩ።* ስለዚ ካብተን ኣገደሰቲ ነጥብታት የሰፍ ገብሪሂወት፡ዘልዓለን አብ ግዜ መግዛእቲ ጥልያን፡ ሃይለሰላሰ፡ ሰርዓት ህግደፍን ኣዋዳዲሩ እቲ መግዛእቲ ናይ ሃይለሰላሰ ፈጺሙ መዳርግቲ ዘይብሉ ዝሓሸን ዝበለጸን ሙቹእ ናብራ ክምዝነበረ ይገልጽ፡ ክም ኣብነት ዝጠቀሳ ኣስመራ ከተማን ብሃይለሰላሰ ዝተሰርሐ ኢንዱስትሪስ (Industries). ኢዩን።

የሰፍ ገብሪሂወት፡ ንሙኻኑ አየኖት ፋብሪካታት ኢዩ ሃይለስላሰ አብ አስመራ ዝሰራሎን ክህልዎ እንተኾይነን ድማ ቡዩም ኤርትራውያን ዝተሰረሐ ጥራይ ኢዩ ክኾና ዝክእል። ስርዓት ሃይለ ሰላሰ ብአንጻሩ እካ ድኣ ካብተን ሓደሽቲ ዝተሰርሐ ንላዕሊ ብዙሓት ፋብሪካታት ካብ አስመራ ናብ ኣዲስ አበባ ከምዘሰጋገረን ኢዩ ዝፍለጥ። ብሓፈሽኡ ስርዓት ሃይለስላሰ ነቶም ኤርትራ ንኤርትራውያን ዝበሉ ደቀባት መሪር መግዛእቲ ኢዩ። ሂወት ኤርትራ ድማ ቡዩም ውሑዳት ኣንድነታውያን ሙቹእ ናብራ አብ አስመራ ዝነበሩ ዝነበሩ ኣይኮነን ዝግለጽ። ክምቲ እስካ ትገልጸ ዘይኮነስ፡ ሃይለስላሰ አብ አስመራ እንተኾነ እውን እንታይ ገይሩ እንተበልካኒ፡ ነቲ (ፓርላማ) ናይ ኤርትራ ኣፍሪሰዎ፡ ነቲ ፈደረሽን ኣፍሪሰ ኤርትራ ሓንቲ ጠቅላይ ግዛት ናይ ኤትዮጵያ ኢያ ብምባል ምስ ኢትዮጵያ ጽንቢሩዎ፡ ቡቲ ፈላሊካ ግዛእ ዝበል መምርሒኡ ድማ ንህዝቢ ኤርትራ ብሃማኖት ብዓለት ብኣውራጃ ፈላልዩ ነንሕድሕዱ ከምዝናቀትን ከምዘይተአማመን ገይሩ ኢዩ። የሰፍ ገብሪሂወት፡ ኤርትራውያን ካብ ኢትዮጵያ ምንም ሓገዝ ዘድልዮም ኣይኮነን። እቲ ሓቂ ኤርትራውያን ኣብቲ ግዜ ኣብ ኩሉ መዳይ ብቅዓትን ተሞክሮን ዝውንኑ ስለዝነበሩ፡ ከምኡብነት ክጥቀስ ዝካኣል ኤርትራውያን ኣብ ናይ ሰዑዲ ዓረቢያ ኣየርፎስ ተክኒሽን ቶቆጺሮም ዘመሓድሩ ዝነበሩ ኢዮም። ኣብ ልዕሊ ኢትዮጵያውያን ውን እንተኮነ ኣብ ኩሉ መዳያት ጸብለልትነት ዝነበሮም ኢዮም። ክሳብ እውን ኣብ ውድድር ዋንጫ ኣፍሪቃ ኢትዮጵያ ብክዕሶ እግሪ ክትሰዕር ዘብቅዑዎ ዝነበሩ ሙብዛሕትኦም ተጻወቲ ኩዑሶ ኤርትራውያን ኢዮም ነይሮም። ስለዚ ሃይለስላሰ ይኩን መንግስቲ ኢትዮጵያ ግደፍ ዶ ንኤርትራ ከማዕብሉስ ነታ ዋና ከተምኦም ኣዲስ አበባ ካብ እከይ ጨናን ጨፈቅፈቅን ክማዕብልዎ ብቅዓት ኣይነበሮምን።

የሰፍ ገብሪሂወት፡ ብርግጽ ኩሉ ግዜ ኣብቲሕቲ ዝኮነ መግዛእቲ ተጠቀምቲ ክህሉዉ ባህርያዊ ኢዩ። ኣንድነታውያን ተጠቀምቲ ናይ ሃይለስላሰ ምንብሮም ዘጠራጥር ኣይኮነን። ምክንያቲ ሃይለስላሰ ንመግዛእቲ ክጥዕዎ ፈላልዩ ይገዝእና ነይሩ። ሃይለስላሰ ነቲ ፈትዩ ወይ ነቲ ጸሊኡ ዘይኮነስ፡ መሰረታዊ ዕላምኡ ህዝባ ዘይኮነስ መረታን ባሕራን ምውናን ኢዩ። እንተዘይኮነ ህዝባ ኣየድልየናን ኢዩ ዝበል ዕላማ ስለ ዝነበሮ። ነዚ ዕላምኡ ንምዕዋት እቶም ቀዳሞት ኣንድነታውያን ኣብ ግዜ ሃይለስላሰ ዝነበሩ ነቲ ኩሉ ግፍዕታት ብቀጥታን ተዘዋዋሪን ኣብ ምፍጻሙ ዓብይ ተራ ነይሮም ኢዩ። ክም ኣብነት ነቶም ሃግራውያን ዝኮኑ ከም ዓብዱልቃድር ከበረ ኣቦ ወንበር ኤርትራ ን ኤርትራውያን ብጉዳይ ሃገሩ ናብ ሓቡራት መንግስታት እንዳ ከደ ዝረሸንዎ ኣንድነታውያን ኢዮም።

የሰፍ ገብሪሂወት፡ እቶም ኣንድነታውያን ናይ ብሓቂ እቲ ዝበለጸ ናብራ፡ ገንዘብ ከፊልካ ዘይትረኽቦ ናብራ የሕልፉ ነይሮም ኢዮም። ደቆም እንተኮነ ዝበለጸ ትምህርትን ምቹትን ብፍላይ ንወጻኢ ከይዶም ክማሃሩ ዓብይ ዕድል ኢዩ ነይሮም። ቡንጻሩ ከኣኒ እቶም ኤርትራ ንኤርትራውያን ዝበሉ ነቶም ኣንድነታውያን ዝዋሃብ ዝነበረ ረብሓታት ስለዝተነፈጉን ኩሉ ረብሓታቶም ገዴፎም ንሃገሮም ይቃለሱን ይሰዉኡን ነይሮም። እቲ ከም ኣብነት ዝገለጸካዮ ናብራ ናይ ከተማ ኣስመራ ናይ ኩሉም ኤርትራውያን ዝነበርዎ ዝነበሩ ሂዎት ኣይኮነን። ካልእ ውን እቶም ኣንድነታውያን ካብቶም ኤርትራውያን ዝተዘመታ ኩብቲ ካብረቶ ገይሮም ክበልዑ እንኮለዉ፡ እቶም ዝተረፉ ዝበዘሉ ኤርትራውያን ግን ካብተን ጥራቶም ካብረቶ ክበልዑ ወይ ምቹእ ናብራ ከሕልፉ ይትረፍሲ እቲ ዝኸፍኡ ኣስካሕካሒን ጅምላውን መቅተልትን ግፍዕን ኣብ ልዕሊኦም ዝካየድ ኢዩ ነይሩ። እዘን ኣብታሕቲ ተጠቂሰን ዘለዎ ዓድታት ገለ ውሑድ

ጭላፍ ካብ ባሕሪ ኣብ ልዕሊኦም ዝፍጸም ዝነበረ ግፍዕታትን ግህሰታትን ከም ኣብነት ምጥቃስ ይካ’ል።

1) ብ ዕለት 24 ሓምለ 1967 ኣብ መሬት ሃዞም 172 ሰባት ኣብ ተፈላለይ ዓድታት ኣብ ቅድሚ ኣንስቶምን ኣቆሎ-የምን ገሊኦም ክርሸኑ እንኮልዉ ገሊኦም ብሳንጃ ሓሪዶሞም። ነተን ዓድታት ኣቃጺሎም ነተን ጥሪቶም ዝተወሰዱ ከብቲ ኣብ መንደፊራ ንሓንቲ ከብቲ ብሓንቲ ቅርሺ ይሸየጣ ነይረን ኢያን።

2) ኣብ መጨረሻ 1967 ኣብ ኣቅርደት (50) ሰባት ምስ ጀብሃ ርኽብ ኣለኩም ኢሎም ዝጠርጠርዎም ኣብ ማእከል ከተማ ሓኒቆሞም። 3) ብ ዕለት 17 ጥሪ 1970 ኣብ ዒላብርዒት (60) ኣቦታት ተቀቲሎም። 4) ብዕለት 30 ሕዳር 1970 ኣብ በስከደሪያ (120) ሰባት ተቀቲሎም። 5) ብ ዕለት 01 ታሕሳስ 1970 ኣብ ዶና፣ ንምልእቲ ዓዲ ከቢቦም (800) ሰላማዊ ህዝቢ ቀቲሎም። 6) ብዕለት 06 ነሓስ 1970 ኣብ ምሲያም (ደምበላስ ሰራዩ) ኣርባዓን ትሻዓተን (49) ቆሎ-ዕን ኣንስትን ዝርከብዎም ብኮማንድስ ተሓሪዶም። 7) ብ ዕለት 10 ሓምለ 1974 ኣብ ኦምና ሓጀር (170) ሰብ ተቀቲሎም። 8) ብ ዕለት 1971 ኣብ ከተማ ከረን (70) መንእሲያትን ተማሃሮ ን ጀብሃ ትድግፋ ኢሎም ሓንቆሞም። 9) ብ ዕለት 28 ታሕሳስ 1974 ኣብ ኣስመራ (45) ተማሃሮ ብናይ ቢያና ስልኪ ግይሮም ሓኒቆሞ። 10) ብዕለት 14 ለካቲት 1975 ከባቢ ኣስመራ ድሕሪ ህዝባዊ ግንባር መጥቃዕቲ ኣብ ልዕሊ ሰራዊት ኢቶጲያ ምክያድ፣ (331) ሰላማውያን ህዝቢ ተቀቲሎም ። 11) ብ ዕለት 02 ለካቲት 1975 ነቲ ብ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራን ህዝባዊ ግንባር ዝተገብረ መጥቃዕቲ ኣብ ልዕሊ ወተሃደራት ኢቶጲያ (103) ሰላማዊ ህዝቢ ኣብ ወኪዱባ ቀቲሎሞም። 12) 09 መጋቢት 1975 ኣብ ከተማ ኣቁርደት፣ (258) ሰላማውያን ህዝቢ ረሺኖም። 13) ብ ዕለት 17 ምያዝያ 1975 ኣብ ሕርጊጎ ኣስታት (470) ተቀቲሎም 14) ብ ዕለት 1975 ኣብ ከተማ ኦምናሓጀር (250) ማሸንጋን ገይሮም ረሺሾሞም። 15) ብ ዕለት 30 ታሕሳስ 1976 ኣብ ሕርጊጎ (105) ተቀቲሎም 16) ብዕለት 19 ጥቅምቲ 1985 ኣብ ሞጋራብ (39) ተቀጠሎም። 17) ብ ሚያዝያ 1988 ኣብ ከተማ ኣቁርደት ብናይ ኣየርብሎን ደብዳብ (50 ተጋደልቲ+3 ሰላማውያን ህዝቢ) ተቀቲሎም። 18) ብዕለት 05 ታሕሳስ 1988 ኣብ ሹባሕ ሙብዛሕቶም ኣሳብኡት ንሕርሻ ወፊሮሙሉ ኣብዝነበሩ ግዜ (400) ሙብዛሕቶም ደቂ ኣንስትዮን ቆሎ-ዕን ተቀቲሎም። 19) ካብ ዕለት 3-4 ምያዝያ 1990 ኣብ ኣፍዓበት ናይ ኣየርፕላን ዝተካየደ ደብዳባ ኣብ ልዕሊ ሰላማውያን ህዝቢ (67) ኽቐተሉ እንኮልዉ (125) ተወጊኦም። 20) ብዕለት 24 ምያዝያ 1990 ኣብ ከተማ ባጺዕ ናይ ኣየርፕላን ደብዳብ (Cluster bombs) (weapons of mass destruction) ብምጥቃም (50) ኽቐተሉ እንኮልዉ (110) ከቢድ መህሰይቲ ወሪድዎም። 21) ዓድ ኢብራሂም 1967 ቡዙሕ ግፍዕታት ዝተፈጸመላ ብዙሓት ከምዝተቀትሉ ቁጽሮም ብልክዕ ኣይረከቡኩን ኣለኩ።

ብሓፈሸኡ ኣብ ከበሳ ይኩን ኣብ መታሕት ብብዘሐ ቆልዑን ደቂ ኣንስትዮን ከይተረፉ ብኣርመናዊ ኣገባብ ክቐተሉ እንኮልዉ። ንብረቶም ክቃጻል እንኮሎ ነተን ጥሪት ካብ እተፈላለይ ዓድታት ዝተዘምታ ገሊኤን ንሰራሕተኛታት መንግስቲ ብጥራዩ ክዕደላ እንኮለዎ እተን ዝተረፉ ብሓንቲ ቅርሺ ንህዝቢ ይሸየጣ ነይረን። ኣብዚ ኽርሳዕ ዘይካኣል ብዙሓት ሃገራውያን ኤርትራውያን ካብ ኣሕዋትና ዝተዘመታ ጥሪት ኣይንበልዕ ኣይንገዝእ ኢሎም ዝኣበዩ ውን

ውሑዳት አይኮኑን። ከም ውጺኢት ናይዚ ከሉ ግፍዕታት መብዛሕቶም ካብዞም ዓዶም ዝነደዱ ኣብ 60ታት ንሃገርም ገዲፎም ንሱዳን ተሰዲዶም፡ ድሕሪ ናጽነት ውን እንተተነ ንክይምለሱ ብህግደፍ ተከልኪሎም ይርከቡ። ሰለዚ ዮሶፍ ገብሪሂወት፡ ሰርዓት ሃይለስላሴን ይኩን መንግሥቱ ወላ ውን ህግደፍ ዕላመኤም ህዝቢ ኤርትራ ምጽናት ኢዩ። ከማካ ዝአመሰሉ ናይዞም ካብ ሃገርም ዝተሰዱ ጥሪት እንዳ ተኣንገድኩም ዝዓብኩም ብርግጽ ጸቡቅ ነርና ክትብሉ ኣይተጋገኩምን። ኣብ ግዜ ሃይለስላሴ እቲ ዝከፍኡ ጥምየት ንዓለም ዘሰካሕከሑ እንዶ ኣይኮነን ነይሩ። ሰለዚ መግዛእቲ መግዛእቲ ኢዩ፡ ሃይለስላሴ ይኩን መንግሥቱ ኩሉ ግዜ ባዕዳውያን ኢዮም። ንሃገርም ዘይኮነ፡ ንህዝቦም ዘይሓለዩ፡ ንኤርትራውያን ይሕሹና ምባል፡ ውልቃዊ ረብሓን በለጽን እንተ ዘይኮይኑ ካልእ ትርጉም የብሉን። **ኣብታሕቲ ዘሎ ሰጻጊ ንመልከት!!**

ካብዚ ቀጺሉ ዮሶፍ ገብሪሂወት “ኣብ ኤርትራ ዝበዘሑ ህዝቢ ኣሰላማይ ሰለዝኮኑ፡ ሰራዊት ናይ ኤርትራ እቲ ዝበዘሑ ኣሰላም ኢዮም፡ ይብል!!

ንሕና ንፊልሞ ህዝቢ ኤርትራ ብሰንኪ ምሕደራ ህግደፍ ካብ ሰደት ኣቋሪጹ ኣይፈልጥን። ቅድሚኡ ውን እንተተነ እቲ ኣሰላማይ ካብ 60ታት ኣትሒዙ ሰደት ኣይጀረጸን። ካላኣይ፡ መንግሥቲ ኤርትራ (National Census) ኣካይዱ ኣይፈልጥን ኢዩ፡ እቲ ኩሉ ግዜ ዝንገረና 50% ኢዩ። ሰለዚ እዚ (National Statistics) ካብይ ዘምጸእኻም ኢዩ?። ሰርዓት ህግደፍ ብዘይ ውግእ ክኮበር ሰለዘይኻእል፡ መሰረታዊ ዕላምኡ ህዝቢ ኤርትራ ምጽናት ሰለዝኮኑ፡ ንኩሉ ኤርትራዊ ኣብ ዘይምልከተና ውግእ ከም፡ የመን፡ ጁቡቲ፡ ሱዳን፡ ዛየር፡ደቡብ ሰዳን፡ኣብ ሶማሊያ፡ ብዓብይ ምስ ኢቶዮጲያ፡ ኣብዚ ኩሉ ኩናት ክንሳተፍ እንኮለና ኣብ ጎድኒ ኣሕዋቶም ክርስትያን ክንደይ ኣሻሓት ኣሰላም ከምተሰዉኡ ትኻሕዶ ኣይመሰለንን። ዮሶፍ ገብሪሂወት፡ ኣብ

ኤርትራ ዘሎ ሰልጣን መን ኢዩ ገባሪን ገዳሬን ባዕልካ መሊሰካዮ ኣለካ። ኣብ ትእዛዝ ምሃብ ኣሰላም ሓላፍነት ከምዘይብሎም ምስክርነትካ ሂብካ ኣለካ። ሰለዚ ኣብ ሰልጣን ዘየለዉ ብፍጹም ኣብ ዝኮነ ናይቲ ሃገር ብርኪ ውን ከምዘይብሎም ትክክል ኣይመስለንን። ዩሶፍ ገብሪሂወት ህዝቢ ኤርትራ ብኣልማማ ይጸንት ከምዘሎ ዓለም ዝምስክሮ ሓቂ ኢዩ። ሎሚ ኣብ ዓለምና ኤርትራ ቀዳመይቲ ብብዝሒ ህዝባ ዝሰደድን ዝጸንትን ሃገር ኮይና ኣላ። ብርግጽ ክርስትያን ኣብ ኤርትራ ተረባሕቲ ኣይኮኑን። ኣሰላም ውን ፈጺሞም ሓለፋ የብሎምን።

ካብ ኣገላልጺ የሰፍ ገብሪሂወት ኣሰላም ብስርዓት ህግደፍ ኣይተተንክፉን። ኩሉ ግፍዕታት ኣብ ልዕሊ ክርስትያን ኢዩ ዝወርድ ነይሩ ዝብል መልእክቲ ኢዩ ዝመሓላልፍ። ከምኡ ሰለዝኮነ ህግደፍ ኣሰመራ እትው ምስበለ 150 ናይ እስልምና መማህራን ኣሲሩ ዝቀተሎም፣ ካላይ ምስ ናይ ጉዳይ G15 ዝተኣሰሩ፣ ማሕሙድ ሸሬ፣ ሓምድ ሐመድ፣ ሳልሕ ኢድሪስ ከኪያ፣ ካሎኦት ተመሳሳሊ ሕቶ ዘልዓሉ ክም ኢድሪስ ኣባ ዕረ። ጣሃ መሓመድ ኑር ካሎኦትን ኣሰላም ዝለዝኮኑ ምሕረት ዶ ተገይርሎም ኢዩ። ሳልሳይ፣ ብሸም ምንቅስቃስ ናይ ፎርቶ ብ ወዲ (ዓሊ ሕጃጅ) ዝፍለጡ፣ ካብ ኩሉ ክንሶም፣ ናይ ኣሰላም ምንቅስቃስ ኢሉ ዝቀንጸሎም፣ ከም ባዓል ዓብደላ ጃብር፣ ሙሰቶፋ ኖርሐሰን፣ ውዲ ሓጂ፣ ካሎኦትን፣ ኣሰላም ዶ ኣይኮኑን። ነዚ ናይ ወዲ ዓሊ ምንቅስቃስ ናይ ኣሰላም ምንቅስቃስ ኢሉ ክሰመ እንኮሎ፣ የሰፍ ገብሪሂወት፣ ሞባሕ ሞባሕ ዝብል ኣየዘካኸረካን ዶ ንምኳን? ራባዓይ፣ ኣብ ናይ ሰውራ ኣክርያ፣ ሰውእ ሸኽ ሓጂ ሙሳ ካሎኦት ንመሰሎም ጠጠው ዝበሉ ምሕረት ዶ ተገይርሎም ኢዩ? ሹዑ ዝተኣሰሩ መናእሰያት ክሳብ ሕጂ ተሰዊሮም ኣለዉ። ሓምሻይ፣ ኣብ ሰመናዊ ኣኮሎግሃይ፣ ብስርዓት ህግደፍ ዝተገብረ ናይ ምጽናቶም፣ ብሄሎብተርን፣ ታንክታትን፣ ኣይሮብለንን፣ ኣሰላም ዶ ኣይኮኑን። ብዙሓት ዓድታት ነዲደን፣ ህዝቢ ኣፎቆዶ ከባቢታት ከምባዓል ሰንይቲ ተሰዲዱ ኣብ ገዛእ ሃገሩ ለማኒ ኮይኑ ይነበር ኣሎ።

የሰፍ ገብሪሂወት እቲ ግፍዕታት ኣብ ልዕሊ ኣሰላም ይኩን ኣብ ልዕሊ ክርስትያን ጸብጺብካ ዝውዳእ ኣይኮነን። ሰርዓት ህግደፍ ይኩን ወይ ክምዚ ከማካ ዕላማኩም ኑጹር ኣንድነት ሰለዝኮነ ነዞም ክልተ ኣመንቲ ክርስትናን እስልምናን ከተሳወርዎ ህርግድ ትብሉ ዘለኩም፣ ውጺኢቱ ከምቲ ናይ ሃለሰላሰ ፍሸለት ምኳኑ ዘጠራጥር ኣይኮነን። ኣይክሰርናን ምስ ተባህሎ፣ ሞባሕ ሞባሕ ምስተባህሎ፣ ክሳብ ትማሊ እውን ዲና ሙፍቲ ህዝቢ ኤርትራ ናጽነቱ ኣየብዕልን ምስበለ፣ ብህዝቢ ኤርትራ ዝተዋሃበኩም ግብረ መልሲ ተማሂርኩም ክትኮኑ ተስፋ ንገብር። እንተ ህዝቢ ትግራይ ናይ ዘልኣለም ጎረብት ህዝቢ ኢዩ፣ ኩሉ እቲ ኣብልዕሊ ሰለማዊ ህዝቢ ዝወርድ በዩናይ ሸኽ እዩ ብዘየገድሰ ብትሪ ይኩንን፣ ካብዚ ዘለዉዎ ወጺኦም ኣብዝሓሸ ኑቡር ሂወት ተመሊሶም፣ ብሸክና ውን ካብዚ ምልካዊ ሰርዓት ተገላጊልና፣ ከም ክልተ ጎረባብቲ ኣህዛብ ሰናይ ጉርብትና ክንፈጥር ምኳና ዘጠራጥር ኣይኮነን። እንተ እስካትኩም እንተኮነ ድሮ ውን ህዝቢ ትግራይ ከዲብኩም ኣብ ጉዳይና ኢድኩም ኣይተእትዉ ይብለኩም ኣሎ።

ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ግዜ ሰውራ ንናጽነቱን ሓድነቱ ኣረጋግጹ ዝተሰወኤ ኣብ ሓደ ጉድጓድ ዝተቀብረ ህዝቢ ኢዩ። ኤርትራ ህያብ ዘይኮነትስ ብቡሉጻት ደቃ ብናይ ኣሸሓት መሰዋእትን

ሰንክልናን ዝመጸት ሃገር ኢያ። ህዝቢ ኤርትራ ረፈረንዶም ገይሩ 99.8% እወ ንናጽነት ዝበለ ኢዩ። ህዝቢ ኤርትራ ብሰማይን፣ ባሕርን መሬትን፣ ተደብዲቡ ካብ ሮሞጽ ወጺኡ ታሪኽ ዝሰርሖ ኢዩ። ሰለዚ ሉዕላውነት ሃገሩን፣ ሓድነት ህዝቡን ንምርግጋጽ፣ ኣብ ኩሉ ጎባ፣ ሩባ፣ ባሕር፣ ሰንጭሮ፣ ወረዳ፣ ከተማ፣ ኣውራጃ የዕጽምቲ ዝተነሰነሰን፣ ደሙ ዝፈሰሰን ኢዩ። ሰለዚ እዚ ናይ ፈላለካ ግዛእ ዝብል ሚላ ንኤርትራውያን ሓዲሽ ኣይኮነን። ከም ኮቦሮ ኣብ ተፈላለዩ ግዜ ዲም ዲም ዲም ክብል እዘንና ኣጽሚመናና ኢያን። እዚ ቶንኮላት ውሽጣዊ ይኩን ግዳማዊ ተጽብኦታት፣ ኣብ መንጎ ሰርናይ ክርዳድ ስለ ዘሎ፣ መሳሪሖ ናይ ባዕዳዊ ኮይናም ዘገልግሉ ኩሉ ግዜ ምሳና ክህልዉ ኢዮም። ህዝቢ ኤርትራ ከኣ ኩሉ ግዜ ከም እጅኽ በለሰ ብምርጦ ገይሩ ካብ ምውጻእም ዓዲ ወዲሉ ኣይፈልጥን። ሰለዚ ሎሚ ጥባሕ ጥባሕ እንተበልኩም፣ ጽባሕ ከም ኣመልኩም ሕብሪ ቀይርኩም ክትመጹ ሙኋንኩም ውን ዘጠራጥር ኣይኮነን።

ኣብ መደምደምታ፣ ኣብ ግዜ ሃይለስላሴ፣ ኣብ ግዜ መንግሥቲ ሃይለማርያም፣ ኣብ ግዜ ህወሓትን ፈደራላዊ መንግሥቲ ኢይትዮጵያ፣ ሕጂ ከኣ ናይ ብልጽግና ፓርቲን ፈደራላዊ መንግሥቲ ኢይትዮጵያ፣ ኩሉም ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዘለዎም መርገጽ ዝተቀየረ የለን። ኩሉም እኳ ድኣ ካብ ግዜ ሃይለስላሴ ኣትሒዘካ ምስዚ መሪሕነት ናይ ኢሲያሰ ተሰማማኢያም ኣብ ምጽናት ናይ ኤርትራውያን ዓቢ እጃም ኢዩ ዘሎዎም። ኩሉ ግዜ ንምጽናትና ይሰማምዑ፣ ኢትዮጵያ መን የመሓድራ ኣብ ምምራሕ ድማ ነንሕድሕዶም ብዋጋ ሰላማዊ ህዝቢ ከመናጨቲ ጸኒሖምን ኣለዉን። ህዝቢ ኢትዮጵያ ብሓፈሸኡ ጎረቤት ህዝቢ ኢዩ፣ ከምቲ ምስ ሱዳን ጃቡቲ ዘለና ሰናይ ጉርብትና ምስ ኢትዮጵያ ውን ኣብ ምክብባር ናይ ልዕላውነት ሃገር ዝተመሰረተ ዝምድና ክህልወና ናይ ኩልና ረብሓ ኢዩ። እቲ መሰረታዊ ዘላቅ ሰላም ዘምጽእ ኣብ ኩለን ጎረባብቲ ሃገራት፣ መሰል ህዝቢ ዝሕለወሉ፣ ዲሞክራሲን ፍትሕን ቅዋምን ዝሰፍነሉ

ምስ ዝኮውን ነቲ ናይ ኤኮኖሚ ስምምዕ ውን ኣብ ዝላዕለ ምዕብልና ክሰጋገር ዝካኣል ኢዩ። ኣብዚ ኢትዮጵያውያን ካብ ሕሉፍ ተመክሮኦም ውግእን ጸረ ውግእን ምጽሕታር ኣተሓሳስባ ወጺኦም ብሰለማውን ብስምምዕን መንፈስ ክረኽቡዎ ዝክእሉ ብዘያዳ ቀንዲ ተጠቀምቲ እሳቶም ኽኮኑ ይኽእሉ ኢዮም። ናብዚ ደርጅ ሰላምን ቅሳነት ሰናይ ጉርብትና ዘለዎ ሃዋሁ ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ንክፍጠር ስልጣን ናይ ህዝቢ ስለዝኾነ፣ ነቲ ን30 ዓመታት ምእንቲ ነጸነቲ ተቃሊሱ ሎሚውን ንሓርነቲ ዝቃለሰ ዘሎ ደላይ ፍትሒ ኣብ ጎድኑ ኮንኩም ደገፍኩም ክትገልጹ፣ ንመጻኢ ውሕሰነት ናይ ሰላምን ቅሳነትን ፍትሕን ዲሞክራሲን ዘረጋግጽ ኣይሌ ስለዝኮነ ሎሚ ምእንቲ ረብሓኩም ደገፍኩም ክትገልጹ ዝሓሸ ኮይኑ ይሰማዓኒ።

ካብዚ ሓሊፊ ግን ስቃይ ናይ ህዝቢ ብኽሉ ሸነክ ካብዚ ዘሎ ናብ ዝባኣሰ ክሰጋገር ምዃኑ ዘጠራጥር ኣይኮነን። ኣብዚ መዳይ ውን ሓድነት ናይ ኢትዮጵያ ኣዚዩ ኣብ ሓዲጋ ክወድቅ ሙኋኑ ብዘኸ ኣብነታት ይቀላቀሉ ኣለው። ኣብ መጨረሻ ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ተሓሪሙ ዘሎ መሰል ደቂሰብን ፍትሕን ዲሞክራሲን ምእንቲ ክሰፍን ሓቢርና ንቃለሰ።

ኣንዋር ኢብራሂም

ገለ ካብ ሰነዳት ናይዚ ኩሉ ግፍፂ ኣብዚ ታሕቲ ዘሎ ተመልከቲ።

Please copy and paste the link

- 1) Crimes of the Ethiopian Army in Eritrea. 1967 part of Hazemo Massacres

<https://www.facebook.com/103961908334547/posts/135339491863455/>

- 2) ዝወግሉ ይንገርካ ከቢድ መስዋእቲ ምስያም ንምእንቲ ናጽነት ኤርትራ

<https://youtu.be/3LHCzIFFBnU>

- 3) የሴፍ ገብርሂወት ኣብ ኣዋናዊ ጉዳያት ኤርትራን ትግራይን YOSIEF GEBREHIWET & SELAM KIDANE ON TIGRAY AND ERITREA

<https://www.youtube.com/watch?v=nF5Zu9YmNqw>

- 4) ምውህሃድ ኤርትራዊ ሓይሊ - ኣብ ጎኒ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ ብ 15/ ሚያዝያ/2021 ጋዜጠኛ ተድሮስ መንግስቱ ቃል ማሕተት ዝገበሮ ምስ ጋዜጠኛ ኣማኒኤል ኢያሱ ኣመሓዳሪ ፊደላን ቴሌቪዥን ኣሰና፣ ኣብ ጎኒ ህዝቢ ትግራይ ክይኑ ንዝቃለሰ ህዝቢ ኤርትራ ትድግፍን ተወሃህድን ትሸግተ(9) ዝኣባላታ ጉጅለ ተመስሪታ ክምዘላ ኣረጋገጹ።

<https://www.youtube.com/watch?v=pKiYfMEDTSk>